

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze

65-261 Zielona Góra, ul. Chmielna 13; tel. 68 329 19 00; fax: 68 329 19 03
www.zielonagora.rio.gov.pl e-mail: zielonagora@rio.gov.pl

Zielona Góra, 2015-10 - 18

RIO.V. 076.16. 2015

KOPIA

Pan

19-10-2015

Ryszard Skonieczek

1416,

Wójt Gminy Lubrza

W nawiązaniu do Pana wniosku o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych z dnia 30 września 2015 r. w sprawie udzielenia odpowiedzi na pytanie „ czy rodzicom , którzy zadeklarowali dowóz i opiekę w czasie dowozu ucznia niepełnosprawnego do szkoły, własnym środkiem transportu przysługuje całkowity zwrot kosztów przejazdu: dziecko + opiekun – do szkoły, - opiekun – do domu, - opiekun- do szkoły , dziecko + opiekun – do domu, plus ewentualne powtórzenie opisanego dowozu ucznia wraz z opiekunem, np. na zajęcia rehabilitacyjne do szkoły odbywające się w tym samym dniu ?” - Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze wyjaśnia co następuje:

zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz.2572 ze zm.) sieć publicznych szkół powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego. Droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać: 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych; 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów.

Jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka:

- przekracza ww. odległości wymienione, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka albo zwrot kosztów przejazdu dziecka środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, a do ukończenia przez dziecko 7 lat - także zwrot kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej;
- nie przekracza odległości wymienionych w ust. 2, gmina może zorganizować bezpłatny transport, zapewniając opiekę w czasie przewozu.

W świetle ust. 3a ww. przepisu obowiązkiem gminy jest:

- zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia (pkt 1);

- zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7 tej ustawy, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia (pkt 2);
- zwrot kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa powyżej, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, wymienionych w cyt. pkt 1 i 2 z ust. 3a art. 17 ustawy, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice (ust. 3a pkt 3 art. 17 ustawy o systemie oświaty).

Rada gminy, z uwzględnieniem norm prawnych zawartych ust. 1 i 2 art. 17 ustawy o systemie oświaty, ustala plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez gminę, a także określa granice obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, z wyjątkiem specjalnych, mających siedzibę na obszarze gminy, z zastrzeżeniem art. 58 ust. 2 tej ustawy. W przypadku publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez inne organy, określenie granic ich obwodów następuje w uzgodnieniu z tymi organami. Uchwała rady gminy podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Wynika zatem z ww. przepisów, że zróżnicowana jest podstawa zwrotu kosztów, gdyż zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna na gruncie art. 17 ust. 3-3a cyt. wyżej ustawy o systemie oświaty następuje w dwojaki sposób: po pierwsze według reguł ogólnych, dotyczących przewozu do szkoły obwodowej (ust. 3) - na zasadach określonych przez gminę wprost w oparciu o przepis ustawy, który przewiduje przejazd środkami komunikacji publicznej; po drugie w zakresie dotyczącym uczniów niepełnosprawnych (ust. 3a) - na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami (opiekunami prawnymi), którzy zapewniają dowożenie dziecka we własnym zakresie. Co oznacza wprost, że zwrot kosztów dowożenia dziecka niepełnosprawnego wraz z opiekunem zainteresowane strony ustalają w drodze umowy cywilnoprawnej. Ustawodawca w powołanych wyżej normach prawnych nie ustala co winna dana umowa zawierać, ani jakie zasady zwrotu kosztów przejazdu obowiązują. Wydaje się słuszny pogląd wyrażany w doktrynie, iż strony powinny ustalić w tej umowie zasady najbardziej dogodnie, biorąc pod uwagę również interes ucznia niepełnosprawnego (patrz: Andrzej Pilich, Komentarz do art. 17 ustawy o systemie oświaty, *LEX Omega*). Niemniej jednak wszystkie uzgodnienia stron powinny zostać zawarte w umowie cywilnoprawnej, poza sferą stosunków publicznoprawnych, a ewentualne spory rozstrzygane winny być w drodze powództwa cywilnego przez sądy powszechne. Pogląd taki potwierdza postanowienie Naczelnego Sadu Administracyjnego w Warszawie z 4 lutego 2014 r. (sygn. I akt OSK 2614/13), z którego wynika między innymi: cyt.: „(...)W obowiązującym stanie prawnym przyjęcie formy umowy wyłącza wyprowadzenie formy decyzji administracyjnej. Nie ma również podstaw do kwalifikacji do aktu lub czynności z zakresu administracji publicznej. Według art. 3 § 2 pkt 4 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, sąd administracyjny jest właściwy do orzekania w sprawach skarg na inne niż określone w pkt 1-3 akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Zwrot kosztów przejazdu odbywa się na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a

rodzicami. Przyjęcie, że zasady określone są w umowie wyłącza kwalifikację, że to uprawnienie wynikające z mocy prawa”.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze informuje, że prezentowane w udzielonej odpowiedzi stanowisko nie jest dla Gminy prawnie wiążące, lecz stanowi jedynie prezentację poglądu Izby w sprawie objętej zapytaniem złożonym w trybie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 ze zm.). Niniejsza odpowiedź nie stanowi również wykładni obowiązujących przepisów prawa, w zakresie objętym zapytaniem Gminy.

PREZES IZBY

Ryszard Zajczkowski

Opis stanu faktycznego (stanów faktycznych), zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych)

Zgodnie z art. 17 ust.3a ustawy o systemie oświaty, obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71 b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia. Obowiązkiem gminy jest także zwrot kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego oraz jego opiekuna do szkoły na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem, a rodzicami, jeżeli opiekę i dowóz zapewniają rodzice.

Czy rodzicom, którzy zadeklarują dowóz i opiekę w czasie dowozu ucznia niepełnosprawnego do szkoły, własnym środkiem transportu, przysługuje całkowity zwrot kosztów przejazdu na trasie:

- dziecko + opiekun- z domu do szkoły,
- opiekun – ze szkoły do domu
- opiekun z domu do szkoły
- dziecko + opiekun – do domu, plus ewentualne powtórzenie dowozu ucznia wraz z opiekunem, np. na zajęcia rehabilitacyjne do szkoły, odbywające się w tym samym dniu?

E. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części D.

W mojej ocenie, zwrot kosztów dowozu ucznia i jego opiekuna do szkoły winien być dokonany na trasie dom- szkoła i szkoła-dom, bez przejazdów samego opiekuna.

F. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH

Należy wymienić załączniki przesłane (złożone) razem z wnioskiem

Data wypełnienia wniosku 28 września 2015	Imię i nazwisko kierownika jednostki lub osoby upoważnionej	Podpis kierownika jednostki lub osoby upoważnionej up. Wójta <i>Katarzyna Przewłocka</i> Katarzyna Przewłocka SEKRETARZ GMINY